

Yrityskaupan hyväksyminen: Lassila & Tikanoja Oyj / Neova Oy / yhteisyritys

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle on 31.3.2022 ilmoitettu järjestely, jossa Lassila & Tikanoja Oyj ("L&T") ja Neova Oy ("Neova") (yhdessä "ilmoittajat" tai "osapuolet") yhdistävät Suomen ja Viron puupolttoaineliiketoimintansa L&T Biowatti Oy:n ("Biowatti") alle.¹ Yhdistymisen jälkeen yhteisyritys jatkaa toimintaansa itsenäisenä osakeyhtiönä.

1 Yrityskaupan osapuolet

L&T on suomalainen kiertotalouteen keskittyvä palveluyritys, joka tuottaa palveluratkaisuja materiaalien ja sivuvirtojen kierrätykseen sekä kiinteistöjen kestävään ylläpitoon. L&T:n liiketoiminta on jaettu neljään toimialaan: Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut Suomi ja Kiinteistöpalvelut Ruotsi. L&T:n osake on julkisesti noteerattu Nasdaq OMX Helsinki -pörsissä.

Neova on Euroopassa, Amerikassa, Australiassa ja Aasiassa toimiva monialakonserni, joka tuottaa muun ohella harraste- ja ammattiviljelyyn soveltuvia kasvualustoja sekä turpeen ja muiden luonnonmateriaalien jalostamiseen perustuvia ratkaisuja. Neova toimii myös kiinteiden polttoaineiden markkinoilla. Neovan suurin osakkeenomistaja on Suomen valtio, joka omistaa 50,1 % Neovan osakkeista.

Biowatti on L&T:n omistama bioenergiayhtiö, jonka ydinliiketoiminta keskittyy energiapuun ja ainespuun (tukki- ja kuitupuun) hankintaan ja myyntiin. Biowatti kuuluu L&T:n Ympäristöpalvelut-toimialaan.

2 Ilmoittajien näkemys relevanteista markkinoista

Ilmoittajien mukaan Suomessa molempien osapuolten puupolttoaineliiketoiminta on käytännössä keskittynyt puunhankintaan, aliorakointsijaverkostojen ohjaukseen sekä puupolttoaineiden myyntiin. Ilmoittajien näkemyksen mukaan relevantit markkinat tulee määritellä näiden mukaisesti.

Perustettavan yhteisyrityksen keskeisiä asiakkaita ovat puupolttoaineita käyttävät lämpö- ja voimalaitokset sekä kuitu- ja tukkipuuta hyödyntävä teollisuus. Yhteisyrityksen tavarantoimittajat puunhankinnan osalta koostuvat Suomessa yksityisistä metsänomistajista, metsänhoitoyhdistyksistä ja muista puunmyyntiä harjoittavista tahoista. Yhteisyritys hankkii lisäksi merkittävän määrän puusta tuontitavarana ulkomailta. Urakointipalveluita (puunkorjuu, haketus- ja murskauspalvelut sekä logistiikka) hankitaan alihankintana pääasiassa pk-yrityksiltä.

¹ Ilmoittajien mukaan L&T ja Neova tulevat käyttämään Biowatissa kilpailuoikeudellisesta näkökulmasta yhteistä määräysvaltaa. Neovan puupolttoaineliiketoiminta Virossa siirretään erikseen perustettavaan virolaiseen osakeyhtiöön, josta tulee Biowatin 100 % omistama tytäryhtiö. Biowatilla ei ole toimintaa Virossa. Neovan turve- ja pellettiliiketoiminta Suomessa ei siirry yhteisyritykseen.

KKV on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia sekä ilmoittajien esittämän markkinamäärityksen että vaihtoehtoisten markkinamääritysten mukaisesti yrityskauppailmoituksen markkinatietoja hyväksi käyttämällä. Markkinamääritys on voitu jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu estävän kilpailua olennaisesti Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Kiinteät puupolttoaineet

Ilmoittajien näkemyksen mukaan kiinteiden puupolttoaineiden markkinalle kuuluvat kiinteät puupolttoaineet lukuun ottamatta puupellettejä ja -brikettejä.² Ilmoittajien mukaan kiinteistä puupolttoaineista metsähake, puusivutuotteet ja kierrätyspuu ovat toisiaan korvaavia erityisesti kysynnän mutta pitkälti myös tarjonnan näkökulmasta ja näitä tulisi siksi tarkastella kokonaisuutena.³

Ilmoittajien näkemyksen mukaan kiinteiden puupolttoaineiden maantieteelliset markkinat ovat vähintään alueelliset, ja mahdollisesti tätä laajemmat (käyttäen ainakin useamman maakunnan). Puupolttoaineita kuljetetaan huomattavissa määrin maakuntarajojen yli. Erityisesti Suomen rannikkoalueelle ja maan itäosiin on tuotu lisäksi merkittävästi metsähaketta Venäjältä ja Baltiasta.⁴ Ilmoittajien mukaan järkevä puupolttoaineiden kuljetusmatka maanteitse on noin 150-200 kilometriä. Meriteitse metsähaketta voidaan tuoda kannattavasti koko Itämeren alueelta.

Ilmoittajat ovat toimittaneet markkinatietoja kiinteiden puupolttoaineiden myynnistä valtakunnallisella ja alueellisella tasolla maakunnittain.⁵ Taulukossa 1 on esitetty kiinteiden puupolttoaineiden myynnin markkinan kokoa ja osapuolten markkinaosuuksia koskevat ilmoittajien arviot.

---

² Puupelletit poltetaan pääosin erillisissä pellettikattiloissa, joissa ei voida polttaa muita kiinteitä puupolttoaineita. Muita kiinteitä puupolttoaineita hyödyntävissä kattiloissa voidaan teknisesti polttaa myös pellettejä, mutta koska pelletit ovat huomattavasti kalliimpia kuin muut kiinteät puupolttoaineet, tällainen käyttö on käytännössä marginaalista.

³ Erilaiset kiinteät puupolttoaineet eroavat toisistaan lähinnä sen suhteen, kuinka korkea kosteuspitoisuus ja lämpöarvo niissä on ja kuinka tasalaatuisia ne ovat. Lämpö- ja voimalaitosten kattiloiden tekniset ominaisuudet ja kulloinkin vaadittava lämpökuorman määrä vaikuttavat siihen, millaista polttoainetta laitoksilla missäkin vaiheessa tarvitaan.

⁴ Ukrainan sodan ja Venäjän pakotteiden seurauksena metsähakkeen tuonti Venäjältä on loppunut käytännössä kokonaan.

⁵ Ilmoittajien arviot perustuvat Luonnonvarakeskuksen tilastoon "Lämpö- ja voimalaitosten kiinteiden puupolttoaineiden käyttö maakunnittain", AFRY Management Consulting Oy:n ("AFRY") tekemään arvioon metsäteollisuuden kiinteiden puupolttoaineiden omasta (nk. kaptiivisesta) käytöstä metsäteollisuudessa, FOEX:n hintaindekseihin sekä osapuolten omiin tietoihin ja arviointeihin. AFRY on sisällyttänyt metsäteollisuuden omaan käyttöön myös laitosten läheisyydessä sijaitsevat energiantuotantolaitokset, joissa metsäyhtiöillä on omistusosuuksia ja joiden osalta hankinta on linkittynyt metsäteollisuuden sivutuotevirtoihin. Kaptiivinen käyttö on ilmoittajien mukaan siten mahdollisesti jossain määrin yliarvioitu.

Taulukko 1. Kiinteiden puupolttoaineiden myynnin markkina ja osapuolten markkinaosuudet vuonna 2020 sisältäen metsähakkeen, puusivutuotteet ja kierrätyspuun⁶

Alue	Markkinan koko, GWh (sis. metsäteollisuuden kaptiivisen käytön)	Markkinan koko, GWh (pl. metsäteollisuuden kaptiivinen käyttö)	Markkinaosuus L&T	Markkinaosuus Neova	Markkinaosuus yhteensä
KOKO MAA	37 407	25 107	[5-10] ⁷ %	[5-10] %	[10-20] %
Uusimaa	3 537	2 830	[10-20] %	[10-20] %	[20-30] %
Varsinais-Suomi	2 803	2 371	[10-20] %	[10-20] %	[20-30] %
Satakunta	1 851	1 371	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %
Kanta-Häme	819	656	[10-20] %	[10-20] %	[30-40] %
Pirkanmaa	2 716	1 765	[5-10] %	[0-5] %	[10-20] %
Päijät-Häme	1 547	1 007	[5-10] %	[5-10] %	[10-20] %
Kymenlaakso	1 837	1 240	-	[0-5] %	[0-5] %
Etelä-Karjala	3 272	1 633	-	[0-5] %	[0-5] %
Etelä-Savo	1 807	1 327	-	[5-10] %	[5-10] %
Pohjois-Savo	2 364	1 182	[0-5] %	[5-10] %	[10-20] %
Pohjois-Karjala	2 117	1 305	-	[5-10] %	[5-10] %
Keski-Suomi	3 581	2 300	[0-5] %	[5-10] %	[5-10] %
Etelä-Pohjanmaa	996	938	[5-10] %	[0-5] %	[10-20] %
Pohjanmaa	2 057	1 219	[5-10] %	[0-5] %	[10-20] %
Keski-Pohjanmaa	399	310	[10-20] %	[0-5] %	[20-30] %
Pohjois-Pohjanmaa	2 441	1 824	[10-20] %	[10-20] %	[20-30] %
Kainuu	771	516	[0-5] %	[30-40] %	[30-40] %
Lappi	2 346	1 184	[5-10] %	[5-10] %	[10-20] %
Ahvenanmaa	146	131	-	-	-

Ilmoittajien mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat kiinteiden puupolttoaineiden myynnissä ovat valtakunnallisella tasolla Metsä Group (markkinaosuus vuonna 2020 noin 15-20 %), metsänhoitoyhdistykset (10-15 %), Stora Enso Oy (5-10 %) ja UPM-Kymmene Oy (5-10 %). Paikallisesti merkittäviä kilpailijoita ovat näiden lisäksi mm. Uudellamaalla Versowood Oy (maakuntatason markkinaosuus vuonna 2020 noin 10-15 %) ja Family Timber Finland Oy (10-15 %), Varsinais-Suomessa Westas Oy (10-15 %), Kanta-Hämeessä Versowood Oy (10-15 %) ja Koskisen Oy (10-15 %), Pohjois-Pohjanmaalla Metsähallitus Metsätalous Oy (10-15 %) ja Kainuussa OK-Yhtiöt Oy (10-15 %) ja Metsähallitus Metsätalous Oy (10-15 %).

⁶ Markkinaosuudet on laskettu käyttäen markkinan kokoa (GWh), josta on poistettu metsäteollisuuden kaptiivinen käyttö.

⁷ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

Raakapuun hankinta

Ilmoittajat katsovat, että aines- ja energiapuu kuuluvat samalle raakapuun hankinnan markkinalle, eikä energiapuun hankintaa ole perusteltua tarkastella erillisenä tuotemarkkinana.⁸ Energiapuukauppaa käydään tavallisesti ainespuukaupan osana ja markkinatoimijoille kertyy puunhankinnan yhteydessä tyypillisesti sekä ainespuuta että energiapuuta. Markkinaa ei ole perusteltua segmentoida eri hankintatapojen perusteella vaan puunostajien näkökulmasta eri kauppatapojen (pysty- ja hankintakauppojen) kautta hankittu raakapuu on käyttötarkoitukseltaan toisiaan korvaavaa.⁹ Valtion ja metsäteollisuusyritysten omistamista metsistä korjattu puu käytetään samoilla markkinoilla kuin yksityismetsistä korjattu puu ja ne kuuluvat näin ollen ilmoittajien näkemyksen mukaan keskenään samoille markkinoille. Puuta voi hankkia paitsi metsänomistajilta myös ns. välityskauppoina toiselta markkinatoimijalta, joka on alun perin hankkinut puun metsänomistajalta.

Ilmoittajien näkemyksen mukaan raakapuun hankinnan maantieteellinen markkina on lähtökohtaisesti (vähintään) kansallinen. Isoimmat puunostajat hankkivat raakapuuta käytännössä koko Suomen alueelta (ja tätä laajemmaltakin alueelta). Puunmyyjien näkökulmasta raakapuumarkkinat ovat puolestaan yleensä luonteeltaan alueellisia.

Ilmoittajat ovat toimittaneet markkinatietoja raakapuun hankinnasta eriteltynä tukki- ja kuitupuuhun (ainespuu) sekä energiapuuhun valtakunnallisella ja alueellisella tasolla maakunnittain sisältäen ostot sekä yksityisiltä metsänomistajilta että metsäteollisuudelta ja valtiolta (käytännössä Metsähallitukselta).¹⁰ Taulukossa 2 on esitetty raakapuun hankinnan markkinan kokoa ja osapuolten markkinaosuuksia koskevat ilmoittajien arviot.

---

⁸ Suomessa ei kasvateta erikseen energiapuuta, vaan energiaksi käytettävä puu muodostuu metsänhoitotoimenpiteiden, hakkuiden ja metsäteollisuuden sivutuotteena. Tukki- ja kuitupuuksi kelpaamaton puu käytetään energiapuuna. Myös teollisuuden ohjautuvasta tukki- ja kuitupuusta huomattava osa päättyy lopulta energiaksi puusivutuotteiden (lähinnä kuoren ja purun) muodossa.

⁹ Pystykaupassa metsänomistaja luovuttaa tietyn leimikon hakkuuoikeuden puunostajalle, joka siis käytännössä ostaa kaiken leimikosta metsänomistajan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella hakattavan puun riippumatta siitä onko se ainespuuta vai energiapuuta. Hankintakaupoissa puunmyyjä huolehtii itse puun korjuusta ja toimittaa sen puutavara-autolla liikennöitävän tien varteen.

¹⁰ Ilmoittajien arviot perustuvat Luonnonvarakeskuksen tilastoihin ja osapuolten omiin tietoihin ja arvioihin. Koska energiapuun maakunnittaisia puukauppamääriä ei tilastoida, on oletettu, että energiapuun valtakunnallinen puukauppamäärä jakautuu eri maakuntiin vastaavalla tavalla kuin tilastoidut energiapuun valtakunnalliset korjuumäärät jakautuvat maakunnittain yhtäältä pystykauppojen ja toisaalta hankintakauppojen osalta. Välityskauppojen koonaismääristä ei ole saatavilla tilastoja.

Taulukko 2. Raakapuun hankinnan markkina ja osapuolten markkinaosuudet vuonna 2020 sisältäen yksityismetsistä (pysty- ja hankintakaupat) sekä metsäteollisuuden ja valtion metsistä hankitun puun¹¹

Alue	Markkinan koko, 1000 m ³		Markkinaosuus L&T		Markkinaosuus Neova		Markkinaosuus yhteensä	
	Aines- ja energiap.	Energiap.	Aines- ja energiap.	Energiap.	Aines- ja energiap.	Energiap.	Aines- ja energiap.	Energiap.
KOKO MAA	53 604	7 869	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-20] %
Uusimaa	2 030	562	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-20] %
Varsinais-Suomi	2 058	597	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %
Satakunta	2 191	641	[0-5] %	[10-20] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-20] %
Kanta-Häme	1 867	379	[0-5] %	[20-30] %	[0-5] %	[5-10] %	[5-10] %	[20-30] %
Pirkanmaa	4 070	944	[0-5] %	[10-20] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-20] %
Päijät-Häme	1 663	352	[0-5] %	[10-20] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-20] %
Kymenlaakso	1 467	215	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-20] %
Etelä-Karjala	1 680	131	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %
Etelä-Savo	6 019	547	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %
Pohjois-Savo	5 751	471	-	-	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[5-10] %
Pohjois-Karjala	4 283	208	-	-	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[5-10] %
Keski-Suomi	5 846	918	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %
Etelä-Pohjanmaa	2 308	355	[0-5] %	[10-20] %	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[20-30] %
Pohjanmaa	1 705	381	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %
Keski-Pohjanmaa	710	81	[0-5] %	[20-30] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[20-30] %
Pohjois-Pohjanmaa	4 837	594	[5-10] %	[20-30] %	[0-5] %	[5-10] %	[5-10] %	[30-40] %
Kainuu	3 195	112	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-20] %	[0-5] %	[10-20] %
Lappi	1 924	381	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[10-20] %	[5-10] %	[10-20] %
Ahvenanmaa	-	-	-	-	-	-	-	-

Ilmoittajien mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat raakapuun hankinnassa ovat valtakunnallisella tasolla Metsä Group (markkinaosuus aines- ja energiapuun kokonaismarkkinalla vuonna 2020 noin 30-35 %), UPM Kymmene Oyj (15-20 %), Stora Enso Oyj (15-20 %) ja metsänhoitoyhdistykset (15-20 %). Paikallisesti merkittäviä kilpailijoita ovat näiden lisäksi mm. Kanta-Hämeessä Koskisen Oy (maakuntatason markkinaosuus aines- ja energiapuun kokonaismarkkinalla vuonna 2020 noin 10-15 %) ja Versowood Oy (10-15 %), Etelä-Pohjanmaalla EPM Metsä (10-15 %) ja Keitele Group (10-15 %) ja Keski-Pohjanmaalla Junnikkala Oy (10-15 %).

¹¹ Markkinaosuudet on laskettu käyttäen volyymin (1000 m³) mukaan määritettyä markkinan kokoa.

Urakointipalveluiden hankinta

Ilmoittajat ovat tarkastelleet urakointipalvelujen hankintaa arvoketjun mukaisessa järjestyksessä jakautuen puunkorjuuseen ja pyöreän puun kuljetuksiin, haketus- ja murskauspalveluihin sekä hakeautologiikkaan.

Puunkorjuupalveluiden hankintamarkkinat käsittävät ilmoittajien näkemyksen mukaan puiden kaadon, karsinnan, katkonnan, mittaamisen sekä metsäkuljetuksen kaatopaikalta tienvarsivarastoihin. Pyöreän puun kuljetuspalvelut käsittävät puolestaan nk. kaukokuljetuksen, eli puun kuljetuksen tienvarsivarastoista puun käyttöpaikkaan joko tiekuljetuksena, rautatiekuljetuksena taikka harvoissa tapauksissa vesitiekuljetuksena. Ilmoittajien näkemyksen mukaan näiden maantieteelliset markkinat ovat vähintään alueelliset, ja mahdollisesti tätä laajemmat (käsittäen ainakin useamman maakunnan). Osapuolten markkinaosuudet ovat ilmoittajien arvion mukaan korkeintaan samalla tasolla kuin raakapuun hankinnassa.

Haketus- ja murskauspalveluiden ostomarkkinat käsittävät ilmoittajien näkemyksen mukaan metsähake- ja kierrätyspuumäärien ohella myös raakapuun, puusivutuotteiden, jätteen, muovin ja osin jopa betonin murskauspalveluiden hankinnat.¹² Ilmoittajien näkemyksen mukaan näiden palveluiden maantieteelliset markkinat ovat vähintään alueelliset ja mahdollisesti tätä laajemmat (käsittäen ainakin useamman maakunnan). Ilmoittajien toimittamien markkinatietojen¹³ mukaan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus jää tarkastellulla segmentoinnilla kaikilla alueellisilla markkinoilla alle 30 %:n lukuun ottamatta Pohjois-Pohjanmaata, jossa yhteenlaskettu markkinaosuus on [30-40] %.¹⁴

Hakeautologiikkapalveluiden hankintamarkkinat käsittävät ilmoittajien näkemyksen mukaan kaikkien niiden tuotteiden kuljetukset, joihin voidaan käyttää samaa täysperävaunukalustoa.¹⁵ Ilmoittajien näkemyksen mukaan näiden palveluiden maantieteelliset markkinat ovat vähintään alueelliset, ja mahdollisesti tätä laajemmat (käsittäen ainakin useamman maakunnan). Ilmoittajat arvioivat, että osapuolten osuus olisi valtakunnallisesti runsaat 5 % ja maakuntatasolla alle 15 % sellaisesta kapeammasta kokonaismarkkinasta, joka sisältäisi vain puupolttoaineina käytettävät ja metsäteollisuuden sisäiseen käyttöön menevät hakkeet, kierrätyspuun ja puusivutuotteet.

¹² Haketus ja murskaus tehdään pääasiassa puun säilysteterminaaleissa tai tienvarsihaketuksina, sekä joissain tapauksissa käyttöpaikkahaketuksena (käytännössä asiakkaan luona).

¹³ Ilmoittajat ovat toimittaneet markkinatietoja haketus- ja murskauspalveluiden markkinan osalta perustuen pienempään kokonaismarkkinaan, joka sisältää vain metsähakkeen ja kierrätyspuun volyymit. Arviot perustuvat Luonnonvarakeskuksen tilastoon "Lämpö- ja voimalaitosten kiinteiden puupolttoaineiden käyttö maakunnittain" sekä osapuolten omiin tietoihin ja arvioihin.

¹⁴ Ilmoittajien mukaan osapuolten tärkeimmät kilpailijat haketus- ja murskauspalveluiden hankinnassa ovat valtakunnallisella tasolla Metsä Group (markkinaosuus vuonna 2020 noin 20-25 %), Stora Enso Oyj (10-15 %), UPM Kymmene Oyj (10-15 %) ja metsänhoitoyhdistykset (10-15 %). Paikallisesti merkittäviä kilpailijoita ovat näiden lisäksi mm. Kanta-Hämeessä Versowood Oy (maakuntatason markkinaosuus vuonna 2020 noin 10-15 %) ja Koskisen Oy (10-15 %), Pohjois-Pohjanmaalla Turveruukki Oy (15-20 %) ja Metsähallitus Metsätalous Oy (10-15 %) ja Kainuussa OK-Yhtiöt Oy (10-15 %) ja Metsähallitus Metsätalous Oy (10-15 %).

¹⁵ Täysperävaunologiikkaa hankitaan energiakäyttöön menevien puusivutuotteiden, haketuksen seurauksena syntyneen metsähakkeen, kierrätyspuun ja muiden jäteperäisten jakeiden sekä metsäteollisuuden käyttämien puusivutuotteiden ja saharhakkeen kuljetuksiin.

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajien näkemyksen mukaan yrityskauppa ei johda tehokkaan kilpailuun olennaiseen estymiseen markkinamäärittelystä riippumatta. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus kiinteissä puupolttoaineissa jäisi maltilliselle tasolle paitsi valtakunnallisella niin myös alueellisella tasolla. Kaikilla alueilla sijaitseville lämpö- ja voimalaitoksille säilyy jatkossakin laaja kirjo vaihtoehtoisia polttoainetoimittajia, joiden vaihtaminen on helppoa. Suuret metsäyhtiöt ovat selkeästi isoimmat toimijat kaikissa arvoketjun osissa pitkälti koko maassa. Raakapuun hankinnan markkinaa aines- ja energiapuun osalta tarkasteltaessa osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus jää matalaksi niin valtakunnallisella kuin alueellisella tasolla. Markkinaosuus jää myös verrattain maltilliseksi, vaikka markkinaa tarkasteltaisiin ainoastaan energiapuun hankinnan osalta ja alueellisesti. Suuret metsäyhtiöt ja sahat ovat kaikista keskeisimmässä asemassa myös raakapuun hankinnassa, minkä lisäksi yksityisiä metsänomistajia edustavilla metsänhoitoyhdistyksillä on vahva asema raakapuukaupassa. Osapuolilla ei ole markkinavoimaa myöskään urakointipalveluiden hankinnassa eivätkä urakoitsijat ole riippuvaisia osapuolista.

KKV:n arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Ilmoittajien toimittamien tietojen perusteella osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet eivät nouse merkittävän korkeiksi millään markkinoiden eri segmentoinneilla, minkä lisäksi markkinaosuuden lisäys on monilla alueilla maltillinen. Viraston markkinakuulemisessa ei myöskään ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia kilpailuvaikutuksia. Eräs kiinteiden puupolttoaineiden markkinoiden asiakas ilmaisi huolensa siitä, että keskittämällä kahden suurimman alueellisen markkinatoimijan toiminnot yhteen, kasvaa yhden toimijan vastuu huoltovarmuuden varmistamisesta suureksi. Viraston arvion mukaan tähän huoleen ei käsiteltävässä asiassa kuitenkaan liity riskiä kilpailuongelmista, sillä keskittymän arvioitu markkinaosuus kiinteiden puupolttoaineiden markkinoilla jää kyseisellä alueella maltilliseksi ja alueella on vaihtoehtoisia puupolttoaineiden toimittajia.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Lassila & Tikanoja Oyj ja Neova Oy yhdistävät puupolttoaineliiketoimintansa L&T Biowatti Oy:n alle.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa ekonomisti Mikko Mononen, puhelin 029 505 3089, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Ekonomisti

Mikko Mononen